

Managementrapportage 2016

Inhoud

1	Managementsamenvatting	3
2	Inhoudelijke verantwoording	5
3	Financiële verantwoording	13
4	Risico's	22

1 Managementsamenvatting

Hierbij wordt u de managementrapportage 2016 met peildatum 1 september aangeboden. De marap wordt conform vastgestelde planning behandeld in de commissie Begroting en Verantwoording van 22 november, de raadsronde van 29 november en in de raadsvergadering van 13 december 2016.

Majeure afwijkingen/ontwikkelingen primaire productie

Het grootste deel van de voorgenomen prestaties uit de programmabegroting 2016 zal worden gerealiseerd, dan wel is zodanig op de rails gezet, dat realisatie is gewaarborgd. Over onze inhoudelijke opgave zoals opgenomen in de programmabegroting 2016 worden de volgende ontwikkelingen benadrukt:

Bestuurlijke ontwikkelingen Zuid-Limburg	Maastricht neemt deel aan de dialoog over de toekomstige bestuurlijke structuur in Zuid-Limburg.
Bestuursopdracht Sociaal	Het college heeft een bestuursopdracht uitgevaardigd om inkomsten en uitgaven in het sociale domein beter in balans te brengen.
Radicalisering	Vanaf begin 2016 is verder uitvoering gegeven aan het voorkomen / aanpakken van radicalisering. Maastricht voert de regie over een Limburg brede aanpak.
Boulodrome	Bij Kaderbrief 2016 is besloten tot een opwaartse bijstelling van de investering.
Actualisering sportbegroting	De sportbegroting is op orde gebracht en de tarievennota en de nota sport zijn uitgesteld naar 2017.
Frontenpark 3^e fase	Bij Kaderbrief 2016 zijn middelen gereserveerd voor het mogelijk maken van fase 3 van het Frontenpark.
Stadhuis	Door voordelige aanbestedingsresultaten zijn binnen de beschikbare budgetten extra werkzaamheden mogelijk.
Sporthal Geusselt	De bouw is met enige maanden vertraging 1 mei 2016 van start gegaan en oplevering is voorzien per 1 mei 2017.
Tapijn	De contracten met de tijdelijke gebruikers zijn verlengd tot 1 oktober 2017. Vanaf dan start de sloop, renovatie en herinrichting.
Vluchtelingen	Extra inspanningen zijn verricht door de toename van vluchtelingen voor ondermeer extra opvang, en maatschappelijke participatie van vluchtelingen.
Grens Ondernemen en Innoveren	In het kader van de Agenda Stad is met het Rijk een city Deal gesloten inzake Grens Ondernemen en Innoveren.
Armoede en schuldhulpverlening	Een actieplan armoede en beleidsplan schuldhulpverlening zijn opgesteld.
Broedplaatsenbeleid en innovatie cultuur	Nieuw ten opzichte van de begroting zijn een analyse broedplaatsenbeleid en de concretisering van de innovatie binnen cultuur.

Agenda Stedelijkheid

Nieuw ten opzichte van de begroting is de inzet die is gepleegd op verzoek van Limburg om te komen tot een agenda stedelijkheid als Maastrichtse concretisering van de Provinciale kadernota stedelijkheid.

In hoofdstuk 2 wordt verder ingegaan op de ontwikkelingen in de inhoudelijke opgave.

Verwacht financieel resultaat

Via deze marap 2016 brengen wij u op de hoogte van de belangrijkste (majeure) afwijkingen ten opzichte van de begroting 2016. Het verwacht financieel resultaat voor incidentele dekking bedraagt € 16,3 mln. nadelig (incl. raad en griffie € 0,1 mln. voordelig). Voor dit bedrag is conform uitvoeringsbeeld 2016 bij begroting 2017 dekking gezocht en gevonden. Hierdoor wordt na inzet van incidentele dekking een 0-resultaat voor 2016 geprognoseerd.

Samengevat kan het verwacht financieel 0-resultaat als volgt worden onderverdeeld:

o Niet beïnvloedbare inkomsten (algemene uitkering, belastingen, leges)	€ 0,3 mln. nadelig
o Niet beïnvloedbare kosten (CAO, individueel keuzebudget)	€ 4,6 mln. nadelig
o WMO Beschermd Wonen, Jeugdzorg en Uitvoeringsorganisatie	€11,5 mln. nadelig
o Beleidskeuzes, onderuitputting	€ 1,7 mln. nadelig
o Vastgoed en (grond)exploitatieprojecten	€ 0,8 mln. voordelig
o Bedrijfsvoering (huisvestingskosten en apparaatskosten)	€ 0,9 mln. voordelig
o Resultaat raad en raadsgriffie	€ 0,1 mln. voordelig
o Incidentele dekking	€ 16,3 mln. voordelig

Het verwacht financieel resultaat wordt in hoofdstuk 3 nader toegelicht.

Het verlagen van de beleidsreserves t.b.v. incidentele dekking zoals voorgesteld in paragraaf 3.2.2. van € 2,78 mln. wil het college heroverwegen bij de jaarrekening 2016 indien het rekeningresultaat dit toelaat en dus aanmerkelijk gunstiger dan nu geprognoseerd wordt. In dat geval zal bezien worden of de hiermee samenhangende begrotingswijzigingen (deels) worden teruggedraaid. Het betreft hier immers reserves ten behoeve van het realiseren van beleidsdoelen.

Stand van zaken efficiëncytaakstelling

Verwacht wordt dat de efficiëncytaakstelling 2016 van € 10,6 mln. geheel wordt gerealiseerd.

Nieuwe of geactualiseerde risico's

- o Onderhoud zwembad Geusselt
- o Open einde- regelingen
- o Aanpak vluchtelingen

De nieuwe of geactualiseerde risico's ten opzichte van de programmabegroting 2016 worden in hoofdstuk 4 nader toegelicht.

2 Inhoudelijke verantwoording

In Programmabegroting 2016 is in hoofdstuk 2 het programmaplan opgenomen. Hierin staan alle beoogde beleidsprestaties binnen de 15 programma's. Bij Jaarstukken 2016 zal het volledige programmaplan 'gespiegeld' worden en treft u een rapportage van resultaten en afwijkingen.

Onderstaand zijn geordend per programma die beleidsprestaties weergegeven waarbij sprake is van:

- majeure (ingeschatte) inhoudelijke dan wel procesmatige afwijkingen ten op zichte van de begroting
- (grote) beleidsprestaties, nieuw t.o.v. de begroting.

Daar waar sprake is van vertraging, wordt verwezen naar de ter inzage liggende maraps van de organisatieonderdelen.

PROGRAMMA 1 Bestuur en dienstverlening	
Majeure afwijking of nieuw t.o.v. begroting 2016 (per 01-09-2016)	
Internationale samenwerking en stedenbanden	Het Landelijk Beraad Stedenbanden Nederland-Nicaragua (LBSNN) heeft met instemming van Maastricht op 30 september besloten de samenwerking binnen Nicaragua te continueren in gewijzigde vorm, rondom een revolving fund.
Bestuurlijke ontwikkelingen Zuid-Limburg (nieuw)	Medio 2016 is in Zuid-Limburg een dialoog ontstaan over de toekomstige bestuurlijke structuur. Maastricht neemt hieraan actief deel. De door de provincie uitgevoerde inventarisatie leidt tot een aantal vervolgotrajecten richting enerzijds Meerssen en Valkenburg aan de Geul, en anderzijds Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem en Vaals
Experiment 'Whatsapp' als servicekanaal	<p>We zien een toenemend aantal inwoners dat vragen stelt via nieuwe media als Facebook en Twitter aan de gemeente. Waar het aantal Maastrichtenaren op Facebook enkele jaren geleden op één hand te tellen was, geven nu 75.000 Facebookers Maastricht op als thuislocatie.</p> <p>Dagelijks geven Maastrichtenaren meldingen door of stellen ze vragen via Facebook. Ook het gebruik van de berichten-app Whatsapp is explosief gegroeid. Met maar liefst 9,7 miljoen gebruikers in Nederland is het de populairste berichtendienst van Nederland en nog populairder dan Facebook (9,4 miljoen).</p> <p>Sinds de start in Maastricht op 19 oktober 2015, zijn er 434 gesprekken gevoerd en dit aantal is stijgende. 61% van de gesprekken wordt binnen een uur beantwoord, 99% is binnen 8 uur beantwoord.</p>
Vermissing identiteitsbewijs voortaan melden bij gemeente	Inwoners van de gemeente Maastricht hoeven voor een verloren of gestolen identiteitsbewijs voortaan geen aangifte meer te doen bij de politie. Vanaf 3 oktober 2016 kunnen zij daarvoor bij de gemeente een zogeheten verklaring van verlies of diefstal tekenen. En ze kunnen direct een nieuw paspoort, rijbewijs of identiteitskaart aanvragen.

PROGRAMMA 2 Veiligheid**Majeure afwijking t.o.v. begroting 2016 (per 01-09-2016)**

Veiligheidsbeleving	In het Meerjarenprogramma Veiligheid Maastricht 2015-2018 is verbetering van de veiligheidsbeleving van onze burgers een belangrijk aandachtspunt. Uit de Integrale Veiligheidsmonitor april 2016 volgt dat onze inwoners zich vaker 'wel eens onveilig' voelen in hun buurt/woonomgeving in vergelijking met andere grotere gemeenten in het land. In januari 2016 hebben wij een conferentie georganiseerd waarop – met een veelheid aan professionele en maatschappelijke partners – kennis, inzichten en vooral ook kansen en mogelijke valkuilen zijn gedeeld, die van belang zijn bij het werken aan de veiligheidsbeleving. Alle partners willen concreet met het thema aan de slag. De inzet is er dan ook op gericht om nog dit jaar – in nauwe afstemming met de bewoners - concrete acties en maatregelen in te zetten in deze Maastrichtse buurten.
Radicalisering	Vanaf begin 2016 is verder uitvoering gegeven aan het voorkomen / aanpakken van radicalisering. De gemeente Maastricht voert de regie over een Limburgbrede aanpak. Hiervoor hebben wij van het NCTV (Ministerie van Justitie) versterkingsgelden toegewezen gekregen. Als onderdeel hiervan bouwen de centrumgemeenten Venlo, Roermond, Sittard-Geleen, Heerlen, Kerkrade en Maastricht effectieve netwerken op in het kader van preventie. Voorts wordt gewerkt aan het intensiveren van de samenwerking met de euregiogemeenten in Duitsland en België op operationeel, tactisch en strategisch niveau.
Juridisch jaarverslag	In 2016 is voor de eerste maal een uitgebreid juridisch jaarverslag gemaakt met daarin zowel een kwantitatieve als kwalitatieve analyse van de resultaten van de gevoerde juridische procedures in 2015; dit juridisch jaarverslag laat hierin een positief resultaat zien: de gemeente won in dat jaar circa 90% van alle procedures die betrekking hebben op het werkveld van Veiligheid & Leefbaarheid.

PROGRAMMA 3 Economie en werkgelegenheid**Majeure afwijking of nieuw t.o.v. begroting 2016 (per 01-09-2016)**

Detailhandel	Besluitvorming in raad vertraagd naar oktober 2016 doordat het participatief proces met Raad en Stad heeft langer geduurd dan verwacht.
City Deal (nieuw)	Met het Rijk is in het kader van de Agenda Stad een city Deal gesloten in zake Grensoverschrijdend Werken, Ondernemen en Innoveren.
Broedplaatsen (nieuw)	Analyse ten behoeve van en de concretisering van het Maastrichtse broedplaatsenbeleid.
Winkelenstelling tweede kerstdag (nieuw)	Naar aanleiding van evaluatie winkeltijden is op verzoek van de raad aanvullend onderzoek gedaan naar de behoefte/wenselijkheid aan winkelenstelling op tweede kerstdag. Raadsbesluit: geen winkelenstelling op tweede kerstdag.

PROGRAMMA 4 Sociale zekerheid en re-integratie**Majeure afwijking of nieuw t.o.v. begroting 2016 (per 01-09-2016)****Werk**

Loonkostensubsidie arbeidsgehandicapten	De invulling van het aantal loonkostensubsidies blijft achter in verband met de moeilijke opstart in de beginfase ten gevolge van de stroperige procedures die landelijk waren opgelegd. Hierin komt langzaam verandering.
Intensivering re-integratie	Het project Intensivering re-integratie is later gestart waardoor van dit budget in 2016 een gedeelte overblijft.
Rendement naar werk (nieuw)	Vorm is gegeven aan het Mobility & Talent Centre. Dit zijn werkpools waarin mensen gedurende een periode van twee jaar vanuit een dienstverband bij een werkgever de kans krijgen om duurzaam uit te stromen naar de arbeidsmarkt.
Beleidsplan arbeidsmarkt (nieuw)	Inzet ten behoeve van de Integrale Arbeidsmarktagenda Zuid-Limburg (Arbeidsmarkt Andersom). Uitkomst hiervan is ook de bestuurlijke opdracht om het bijstandbestand wezenlijk netto te laten dalen. Een succesvol onderdeel van deze aanpak is de invulling van de vraag naar werknemers bij VDL met mensen die een uitkering hebben. De nota inzake deze integrale aanpak komt binnenkort in de besluitvormingsfase.

Zorg

Beleidsplan schuldhulpverlening (nieuw)	Inzet ten behoeve van het Beleidsplan gemeentelijke schuldhulpverlening dat in het vierde kwartaal van 2016 ter besluitvorming aan de raad zal worden voorgelegd.
Actieplan armoede (nieuw)	Opstellen van het actieplan armoede. Vaststelling heeft plaatsgevonden. De daaruit voortkomende acties worden thans uitgewerkt.

PROGRAMMA 5/6 Samenleven**Majeure afwijking of nieuw t.o.v. begroting 2016 (per 01-09-2016)**

Doelgroepenvervoer	In 2016 zijn we tot overeenstemming gekomen omtrent een nieuwe gemeenschappelijke regeling voor 32 Limburgse gemeenten voor het doelgroepenvervoer. De nadere concretisering zal in 2017 in nauw overleg met de Raad tot stand komen.
Vluchtelingen (nieuw)	Extra inspanningen door de toename van vluchtelingen zijn verricht voor extra opvang. Tijdelijk AZC Malberg is gedeeltelijk gerealiseerd. Daarnaast is en wordt er ingezet op maatschappelijke participatie van vluchtelingen.
Bestuursopdracht sociaal	Nieuw ten opzichte van begroting 2016 is de bestuursopdracht die het college in september 2016 heeft uitgevaardigd om inkomsten en uitgaven in het sociale domein beter in balans te brengen als antwoord op de tekorten in het sociaal domein die een serieuze bedreiging vormen voor ons solide beleid. Bij de kaderbrief 2017 volgen op basis van een gedegen analyse voorstellen die moeten leiden tot keuzes voor substantiële, structurele besparingen dan wel bijstellingen van het beleid.

PROGRAMMA 7 Sport en recreatie
Majeure afwijking t.o.v. begroting 2016 (per 01-09-2016)

Nota sport- en beweegvriendelijke omgeving	Deze nota komt later en staat op de raadsplanning voor eind 2017.
Tarievennota	Deze nota is in overleg met de raad uitgesteld naar begin 2017.
Boulodrome	In de kaderbrief 2016 is besloten tot een opwaartse bijstelling van de investering in de boulodrome die wordt verwerkt in de begroting 2017.
Actualisering sportbegroting	In de kaderbrief 2016 is besloten tot een opwaartse bijstelling van de begroting van Maastricht Sport die wordt verwerkt in de begroting 2017.

PROGRAMMA 8 Kunst en cultuur
Majeure afwijking of nieuw t.o.v. begroting 2016 (per 01-09-2016)

Muziekgieterij	Voor de verbouwing van de Toonzaal en Muziekgieterij zal een apart raadsvoorstel worden voorgelegd.
Broedplaatsenbeleid (nieuw)	Analyse ten behoeve van en de concretisering van het Maastrichtse broedplaatsenbeleid.
Innovatie cultuur (nieuw)	Concretisering van de innovatie binnen cultuur naar aanleiding van het raadsbesluit hiertoe op 8 maart 2016.
Centre Céramique	Culturele biografie in Souterrain vertraagd naar 2017. Een en andere in samenhang met /integratie in toekomstplannen Centre Ceramique.

PROGRAMMA 9 Onderwijs
Majeure afwijking of nieuw t.o.v. begroting 2016 (per 01-09-2016)

LVO discussie (nieuw)	Nieuw ten opzichte van de begroting 2016 is het proces dat is gestart om te komen tot een arbitrage inzake het meningsverschil LVO en gemeente in overleg met de raads werkgroep onderwijs.
-----------------------	---

PROGRAMMA 10 Stadsontwikkeling
Majeure afwijking of nieuw t.o.v. begroting 2016 (per 01-09-2016)

Bestemmingsplannen

Bestemmingsplannen	Nieuw ten opzichte van begroting 2016 is de inzet t.b.v. facet bestemmingsplan woningsplitsing en het bestemmingsplan voor Leeuwenborgh.
--------------------	--

Grootstedelijke projecten (incl. bestemmingsplannen)

Belvédère

Frontenpark 3 ^e fase	Nieuw ten opzichte van de begroting is de extra inzet tbv het mogelijk maken van fase 3 van het Frontenpark. Hiervoor zijn bij kaderbrief middelen gereserveerd en het maakt tevens onderdeel uit van de stedelijke agenda richting Provincie.
---------------------------------	--

Timmerfabriek De ontwerpfase voor de Muziekgieterij heeft mede vanwege de complexiteit en inpassing in het monument, meer tijd gekost in de voorbereiding dan eerder verwacht. Mede afhankelijk van de uitkomsten van de doorrekening van het Definitief Ontwerp (DO) en de uitkomsten van de aanbesteding, zal de feitelijke bouw niet eerder dan aanvang 2017 plaatsvinden.

Brightlands Maastricht Health campus

BL-MHC (aanbesteding plandeel 1) Dit onderdeel is iets vertraagd doordat het ontwerp complexer was in relatie tot het medegebruik van de gebiedspartners AZM en UM.

Definitie fase 2 BL-MHC (nieuw) De gebiedspartners hebben voor fase 2 van de campusontwikkeling de "Gewijzigde koepelovereenkomst fysieke Impuls BL-MHC 2016-2023" ondertekend. Daarin zijn procesafspraken gemaakt/herbevestigd die moeten leiden tot de ontwikkeling van de beoogde innovatieve BL-MHC in een inspirerende, functionele ruimtelijke omgeving.

Binnenstad

Palace Deze ontwikkeling is iets vertraagd. De intentieovereenkomst is getekend en de vervolgstappen zijn voortvarend opgepakt. Momenteel loopt het haalbaarheidsonderzoek voor het hotelinitiatief. Met de initiatiefnemer loopt het overleg hoe de vertraging in de volgende stappen kan worden ingelopen.

Stadhuis Binnen de beschikbare budgetten zijn door voordelige aanbestedingsresultaten extra werkzaamheden mogelijk. Voor de invulling hiervan wordt verwezen naar de raadsinformatiebrief d.d. 14 juli 2016.

A2 (nieuw) Actieprogramma 'mijn gezonde groene loper'. Het programma is gericht op een integrale extra impuls van vergroening, duurzaamheid en verbindingen.

Sporthal Geusselt Ten gevolge van tegenvallende aanbestedingsresultaten was in januari 2016 nieuwe besluitvorming nodig. Na het besluit van de raad om additionele middelen beschikbaar te stellen is de bouw met enige maanden vertraging per 1 mei jl. alsnog van start gegaan. De oplevering staat gepland per 1 mei 2017.

Tapijn De contracten met de tijdelijke gebruikers zijn vanwege de grote toegevoegde waarde van de levendigheid die dit met zich meebrengt voor het gebied verlengd tot 1 oktober 2017. Vanaf dat moment start direct de sloop van de niet monumentale gebouwen, de renovatie van de te behouden monumentale gebouwen en gefaseerd de herinrichting van het park en de aanleg van de nieuwbouw.

Herstructurering De in de begroting opgenomen prestaties zullen deels wijzigen t.g.v. de besluitvorming inzake de herijking van de herstructurering alsmede de afspraken met de corporaties. Beiden liggen eind 2016 voor ter besluitvorming in respectievelijk de Raad en het College.

Brusselse poort Eind 2015 heeft Delta Lloyd het winkelcentrum Brusselse Poort verkocht aan Sectie 5 welke het vervolgens eind juni 2016 weer heeft doorverkocht aan HB Capital. HB Capital is zich in overleg met de gemeente aan het oriënteren op de toekomst van het winkelcentrum en heeft aangegeven fors te willen investeren in de toekomst van dit complex. Op dit moment is hierdoor geen planning voorhanden voor de planvorming, vergunningentraject, verlegging van de Artsenijstraat en de uitbreiding en renovatie van het winkelcentrum.

Agenda stedelijkheid (nieuw)	Inzet is gepleegd op verzoek van en samen met de Provincie Limburg om te komen tot een agenda stedelijkheid als Maastrichtse concretisering van de Provinciale kadernota stedelijkheid.
Krimpgelden (nieuw)	Nieuw is de inzet om de ontvangen rijksmiddelen om de nadelige effecten van krimp te mitigeren in de regio. In overleg met de regio, is gekozen voor een inzet gekoppeld aan het effect op maatschappelijk vastgoed (leegstand en herbestemming).

Bouwtoezicht

Omgevingsvergunningen Wabo	Vanwege extra opgaven legalisaties studentenkamers (nieuw woningsplitsingsbeleid) zijn van 1 januari 2016 tot 1 september 2016 1.518 omgevingsvergunningen in behandeling genomen. Voor geheel 2016 was in de begroting een productie van 1.000 omgevingsvergunningen voorzien.
----------------------------	---

PROGRAMMA 11 Wonen

Majeure afwijking of nieuw t.o.v. begroting 2016 (per 01-09-2016)

Herijking stedelijke programmering woningbouw en regionale woonvisie Maastricht & Heuvelland	Beide zijn vertraagd door hun afhankelijkheid van het regionale en provinciale proces m.b.t. de structuurvisie wonen Zuid Limburg. De regionale woonvisie Maastricht-Heuvelland is niet meer actueel en wordt vervangen door de structuurvisie Wonen Zuid-Limburg. Besluitvorming over de woonprogrammering en de structuurvisie vindt plaats in de raadsvergadering van 27 september 2016.
Woningsplitsing	Het besluitvormingsproces om te komen tot wijziging van beleid op basis van de met de raad afgesproken evaluatie heeft -onder andere door de aangebrachte verweving van het beleid woningsplitsing met woonoverlast en de sterk verschillende opvattingen van de stedelijke partners over het gewenste beleid in deze- veel meer tijd gevraagd dan vooraf was voorzien. Niettemin heeft het college conform planning 12 juli 2016 gewijzigd beleid vastgesteld. De procedure van het facetbestemmingsplan splitsen en omzetten richting de raad is vertraagd. 18 oktober is er een extra raadsronde. Als gevolg daarvan is vaststelling van het facetbestemmingsplan voor 1 januari 2017 vertraagd tot het eerste kwartaal van 2017 gezien de gebruikelijk te doorlopen procedures.
Vraaggericht bouwen (nieuw)	Inzet om te komen tot een actieplan vraaggericht bouwen met bijbehorende subsidieregeling. Beide stukken worden volgens huidige planning 1 november 2016 behandeld in de raad.
Wonen boven Winkels	In de Maastrichtse binnenstad zijn dankzij de NV Wonen boven Winkels (samenwerking gemeente Maastricht – Universiteit Maastricht – Woningstichting Woonpunt) in totaal 454 nieuwe woningen in de Maastrichtse binnenstad gemaakt Medio 2015 heeft de Raad van Commissarissen van WbWM besloten de portefeuille niet verder uit te breiden vanwege de marktomstandigheden en de hoge onrendabele toppen. Hierdoor is de vennootschap veranderd van een ontwikkel- naar beheerorganisatie voor deze 454 panden.

PROGRAMMA 12 Verkeer en mobiliteit
Majeure afwijking t.o.v. begroting 2016 (per 01-09-2016)

Tram Vlaanderen Maastricht	Door recente positieve besluitvorming aan Vlaamse zijde is de scope wijziging door alle partners aanvaard. Focus ligt nu op uitvoering.
Verkeersveiligheidsplan	Dit is vertraagd. In 2016 is het startbesluit genomen, definitieve besluitvorming wordt voorzien medio 2017.
Beatrixhaven	De realisatie van de rotonde bij de Fregatweg is vertraagd door discussie over de veiligheidseisen bij de overweg van het spoor. Verwachting is dat realisatie in 2017 gaat plaatsvinden.

PROGRAMMA 13 Openbare ruimte
Majeure afwijking t.o.v. begroting 2016 (per 01-09-2016)

IBOR	De integrale IBOR nota is vertraagd vanwege het feit dat de besluitvorming rondom de leidraden moest worden afgewacht.
------	--

PROGRAMMA 14 Natuur, milieu en afval
Majeure afwijking of nieuw t.o.v. begroting 2016 (per 01-09-2016)

Stadsnatuurvisie (nieuw)	In het kader van Maastricht Lab is een experiment gestart met het opstellen van een stadsnatuurvisie, samen met de stad en voor de stad. De stadsnatuurvisie is een initiatief in het kader van burgerparticipatie. De gemeente kijkt mee en anticipeert hierin, maar heeft geen trekkende rol. Op dit moment is dit experiment in volle gang en de eerste resultaten worden volgend jaar in april verwacht. De gemeente heeft hier een anticiperende rol en volgt het proces zeer intens.
Moties (nieuw)	Extra werkzaamheden in 2016 zijn verricht voor drie moties: - infrastructuur west - luchtkwaliteit - autoloze zondag De eerste twee moties hebben geleid tot diverse onderzoeken en debatten met de raad (stadsrondes) en belanghebbenden. Inhoudelijke resultaten worden eind 2016 verwacht. De autoloze zondag is gekoppeld aan het parcours ingevuld. Er is veel tijd geïnvesteerd in een goede communicatie richting burgers, bezoekers en ondernemers. Daarnaast zijn mensen opgeroepen initiatieven te ontplooien die hierbij passen. De initiatieven zijn getoetst en daar waar nodig/mogelijk ondersteund.

PROGRAMMA 15 Algemene inkomsten en uitgaven
Majeure afwijking of nieuw t.o.v. begroting 2016 (per 01-09-2016)

Accountantsverklaring bij jaarrekening	Bij jaarrekening 2015 een controleverklaring met beperking. Deze verklaring houdt in dat er accountantsonzekerheden m.b.t. de controle zijn blijven bestaan. De hoofdreden daarvan is het feit dat de Sociale Verzekeringsbank (SVB) geen goedkeurende controleverklaring krijgt. Zij kunnen namelijk niet aantonen dat de PGB - uitgaven en de prestatielevering van de zorgaanbieders rechtmatig hebben plaatsgevonden. Daarnaast ontbreken enkele controle-verklaringen van kleinere zorgaanbieders. Kortom: de
--	--

beperking in de verklaring heeft betrekking op processen die buiten directe invloedssfeer van de gemeente hebben gelegen.

Vernieuwing BBV
(nieuw)

Een werkgroep heeft de gevolgen van het wijzigingsbesluit BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) en de nieuwe BBV notities (rente, overhead, grondexploitaties, verbonden partijen) voor de gemeente Maastricht in kaart gebracht. De wijzigingen zijn van toepassing met m.i.v. begroting 2017 of begroting 2018. De voorbereiding van de verplichte taakvelden en de basisset verplichte beleidsindicatoren voor de begroting 2017 is behandeld in de raadscommissie B&V (d.d.11 mei 2016). De voorbereiding van de financieel technische wijzigingen (taakvelden, overhead, rente en grondexploitaties etc.) wordt doorgevoerd in de financiële begroting 2017.

3 Financiële verantwoording

Het verwacht financieel resultaat voor incidentele dekking bedraagt € 16,3 mln. nadelig (incl. raad en griffie € 0,1 mln. voordelig). Voor dit bedrag is conform uitvoeringsbeeld 2016 bij begroting 2017 dekking gezocht en gevonden. Hierdoor wordt na inzet van incidentele dekking een 0-resultaat voor 2016 geprognosticeerd.

Los van kleinere plussen en minnen wordt het tekort voor incidentele dekking vooral veroorzaakt door vier grote posten:

- WMO Beschermd Wonen en WMO voorzieningen € 8,0 mln.
- Jeugdzorg € 4,1 mln.
- Individueel Keuzebudget € 2,8 mln.
- Algemene Uitkering € 2,7 mln.

De budgetten van WMO Beschermd Wonen, Jeugdzorg en de uitvoeringsorganisatie van de 3D's worden nog verder verlaagd in 2017 en volgende jaren. Niet ingrijpen zou leiden tot een groot structureel nadeel op de budgetten. Het college heeft dan ook een bestuursopdracht voor het sociale domein geformuleerd. Bij Kaderbrief 2017 zullen wij u informeren over de mogelijkheden om binnen budget te blijven. De overige twee posten hebben een incidenteel karakter. Door de invoering van het Individueel Keuzebudget per 1 januari 2017 ontstaat een eenmalig tekort als gevolg van de verplichte uitbetaling van het vakantiegeld over 2016. De algemene uitkering is in 2016 lager als gevolg van lagere Rijksuitgaven. Met een aantrekkende economie is de verwachting dat de toekomstige algemene uitkering hogere accresen zal kennen om de prijs- en de loonstijgingen volledig op te kunnen vangen. De voormalige structurele tekorten bij de jaarrekening zoals Bouwleges, Parkeren en Sportbegroting zijn in 2016 resp. 2017 opgelost. Onze conclusie is dan ook dat als de taken van de 3D's niet waren overgeheveld en er geen systeemwijziging van het vakantiegeld was geweest, we een nagenoeg sluitend resultaat over het jaar 2016 hadden kunnen presenteren zonder de inzet van incidentele dekkingsmiddelen.

3.1 Verwacht financieel resultaat per programma

Voor 2016 wordt na inzet van incidentele dekking een 0-resultaat geprognosticeerd. In onderstaande tabel is een onderverdeling per programma opgenomen. De programma's die niet genoemd worden hebben geen majeure financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting 2016. Daarnaast geldt voor de incidentele dekking dat deze betrekking heeft op diverse programma's.

Prognose financieel resultaat 2016 per programma	
Programma 1 – Bestuur en dienstverlening	0,2 V
Programma 2 – Integrale veiligheid	0,1 V
Programma 4 – Sociale zekerheid en re-integratie	0,4 V
Programma 5/6 – Samenleven	11,8 N
Programma 7 – Sport en recreatie	1,1 N
Programma 8 – Kunst en cultuur	0,4 N
Programma 9 – Onderwijs	0,8 V
Programma 10 – Stadsontwikkeling	2,1 V
Programma 12 – Verkeer en mobiliteit	0,1 V
Programma 13 – Beheer openbare ruimte	1,0 N
Programma 14 – Natuur, milieu en afval	0,2 V
Programma 15 – Algemene inkomsten en uitgaven	5,9 N
Verwacht financieel resultaat voor incidentele dekking	16,3 N
Diverse programma's – Incidentele dekking	16,3 V
Verwacht financieel resultaat na incidentele dekking	0,0 V

Bedragen * € 1,0 mln. (V of N = voordeel of nadeel ten opzichte van de programmabegroting 2016)

3.2 Toelichting verwacht financieel resultaat

Bedragen * € 1,0 mln. (V of N = voor- of nadeel t.o.v. programmabegroting 2016)

Prognose financieel resultaat 2016		
Niet beïnvloedbare inkomsten		
Algemene uitkering gemeentefonds	prgr 15	2,7 N
Daling cursisten aantallen Kumulus	prgr 8	0,3 N
Inkomsten bouwleges	prgr 10	1,8 V
Inkomsten belastingen en precario	prgr 13 t/m 15	0,3 V
Dividend/Deelnemingen	prgr 15	0,5V
Diverse kleine posten	alle prgr's	0,1 V
Subtotaal Niet beïnvloedbare inkomsten		0,3 N
Niet beïnvloedbare kosten		
CAO stijging	prgr 15	1,5 N
Gladheidbestrijding	prgr 13	0,2 N
Individueel Keuzebudget	prgr 15	2,8 N
Extra kosten welstandcommissie	prgr 10	0,1 N
Subtotaal Niet beïnvloedbare kosten		4,6 N
Open-einde regelingen		
Budget bijstandsuitkeringen	prgr 4	2,5 V
Budget zorg/armoedeplan	prgr 4	2,0 N
Wmo voorzieningen	prgr 5/6	0,6 N
Leerlingenvervoer	prgr 9	0,1 V
Subtotaal Openende regelingen		0,0
3D sociaal domein		
3D Jeugdzorg	prgr 5/6	4,1 N
3D Wmo begeleiding en beschermd wonen	prgr 5/6	7,4 N
Subtotaal 3D sociaal domein		11,5 N
Beleidskeuzes/onderuitputting		
Afkoop aanpassing spooroverwegen Pro Rail	prgr 13	1,0 N
Afwikkeling voorgaande jaren	prgr 15	0,9 V
Besparing GR's	prgr15	0,4 N
Binnen/Buitensport	prgr 7	0,7 N
Zwembad	prgr 7	0,7 N
Brandweer	prgr. 2	0,1 V
Extra kosten legalisatieverzoeken	prgr. 2	0,4 N
Invulling Incidentele dekking	prgr 15	1,9 N
Inkoopvoordelen SSC-ZL	prgr 15	0,3 V
Onvoorzien/risicobuffer	prgr 15	0,1 V
Openbare Ruimte	prgr 13	0,2 V
RUD	prgr 14	0,2 V
Schoon	prgr 13	0,1 V
Openbare Verlichting	prgr 13	0,3 V
Verkoop Bonnefantencollege	prgr 9	0,7 V
Diverse kleine posten	alle prgr's	0,5V
Subtotaal Beleidskeuzes/onderuitputting		1,7 N
Vastgoed en (grondexploitatie)projecten	prgr 10	0,8 V
Subtotaal Vastgoed en (grondexploitatie)projecten		0,8 V
Bedrijfsvoering		
Kapitaallasten/rente	alle prgr's	0,2 N
Huisvestingskosten	alle prgr's	0,2 N
Apparaatskosten	alle prgr's	1,3 V
Subtotaal bedrijfsvoering		0,9 V
Raad en Griffie	prgr 1	0,1 V
Subtotaal Raad en Griffie		0,1 V

Verwacht financieel resultaat voor incidentele dekking		16,3 N
Incidentele dekking		
Nulsturing binnen de programma's		0,0 V
Technische maatregelen		7,8 V
Vrijval voorzieningen		0,4 V
Vrijval reserves productiemiddelen		3,4 V
Vrijval beleidsreserves		2,8 V
Vrijval bedrijfsreserves / algemene reserve		1,9 V
Subtotaal Incidentele dekking		16,3 V
Verwacht financieel resultaat na incidentele dekking		0,0 V

Bedragen * € 1,0 mln. (V of N = voordeel of nadeel ten opzichte van de programmabegroting 2016)

3.2.1 Toelichting per post

Algemene uitkering gemeentefonds

De afwijking is op basis van een nadere analyse van de decentralisatie-uitkeringen, taakmutaties en nog niet gedekte prijsindex (loon- en materiële kosten).

Daling cursisten aantallen Kumulus

De huidige prognose van 3.000 deelnemers blijft achter bij de bij begroting geprognosticeerde 4.000. De actuele stand per 30 september bedroeg 2.374 cursisten.

Inkomsten bouwleges

Voor het eerst sinds jaren laten de bouwleges een stijging zien. Vanwege de verhoogde instroom aan omgevingsvergunningen (vooral de legalisaties) zijn de reguliere maandelijkse legesopbrengsten hoger dan begroot. Daarenboven zijn een aantal grote projecten tot realisatie gekomen waaronder een groot woningbouwproject aan de Koraalstraat, de vakantiewoningen recreatiepark De Dousberg, renovatie Eiffelgebouw, verleggen Noorderbrug en fietsenstalling Stationsplein.

Inkomsten belastingen en precario

Verwachte inkomsten belastingen en precario		
OZB		0,1 V
Leges		0,1 V
Reclame belasting		0,2 N
Precario		0,4 N
Toeristenbelasting		0,7V
Totaal		0,3 V

Bedragen * € 1,0 mln. (V of N = voordeel of nadeel ten opzichte van de programmabegroting 2016)

Dividend/Deelnemingen

Er wordt een nadeel verwacht op het dividend van Enexis € 40.000 en BNG € 50.000. Daarnaast zijn er voordelen op de terugbetaling Wonen Boven Winkels (€ 421.000) , Agio Liquidatie Escrow verkoop Essent (€ 162.000), liquidatie Bestuursacademie Zuid Nederland (€ 13.000) en de verkoop aandelen Liof € 12.000.

CAO stijging

Van de CAO stijging ad 3% is slechts 1% (gehanteerde prijsindex) bij de begroting 2016 vertaald. Voor de overige 2% is nog geen dekking. Dit betreft een structurele post. In de toekomst worden de gevolgen van indexering meegenomen in de Kaderbrief.

Gladheidbestrijding

Ten aanzien van het product "gladheidbestrijding" is sprake van een structureel tekort, het betreft met name vaste kosten zoals voertuigkosten, en huur voor de opslag van zout.

Individueel Keuzebudget

Voorziening (vereist BBV) voor de 7 maanden vakantietoelage 2016 welke zal worden uitgekeerd in mei 2017. Het betreft een eenmalig nadeel als gevolg van een systeemwijziging.

Extra kosten welstandscommissie

De welstandscommissie komt vaker en langer bij elkaar om de extra aanvragen voor bouwvergunningen te kunnen verwerken (zie Inkomsten bouwleges).

Budget bijstandsuitkeringen

Het definitieve budget voor 2016 is eind september bekend gemaakt en bedraagt € 58,7 mln.

In de eerste 5 maanden steeg het aantal bijstandsuitkeringen van 3.712 naar 3.791. Daarna trad er een daling op naar 3.778 (per 1 september). Een stijging vanaf 1 januari 2016 van 66 uitkeringen. Deze stijging is vrijwel geheel toe te schrijven aan de bijstandsklanten < 27 jaar (65 uitkeringen). Bij deze groep herkennen we nog geen daling. Dit zou leiden tot een overschot ten opzichte van de begroting van circa € 2,4 mln. Het aantal bijstandsuitkeringen en het aantal uitkeringsgerechtigden stijgt met minder dan 2%. Gegevens van het CBS tonen aan dat er landelijk sprake is van een stijging van het aantal uitkeringsgerechtigden van 2,9% (peildatum 1-7-2016).

Budget zorg/armoedeplan

Het budget bedraagt € 7,4 mln. De verwachting is dat we dit jaar € 8,6 mln. zullen uitgeven, waardoor het geraamde tekort zal uitkomen op € 1,2 mln. De overschrijding van de uitgaven is toe te schrijven aan de toename van de GWS uitgaven. In 2015 bedroegen deze uitgaven € 4 miljoen en in 2016 is de verwachting dat deze kosten zullen stijgen naar € 4,75 mln. De grootste stijgers zijn de aanvullende uitkeringen voor personen jonger dan 21 jaar (van € 0,28 mln. naar € 0,6 mln.) en de overige kosten financiële transacties (voor bijna 100% bestaande uit kosten beschermingsbewind) van € 1,54 naar € 1,8 mln. Bovenop het tekort van € 1,2 mln. komt nog een overschrijding van 0,8 mln. op de kosten van kwijtschelding reinigingsrechten/afvalstoffenheffing.

Wmo voorzieningen

Omdat de Wmo een open einde regeling is die vele variabelen kent, is sturing op budgetneutraliteit per jaar moeilijk. Deze afwijking van 3 % van het budget wordt voornamelijk veroorzaakt door de hogere kosten bij hulp bij het huishouden en de uitvoeringskosten.

Leerlingenvervoer

Door een daling van het aantal leerlingen alsmede door kritische beoordeling van de aan te bieden vervoermogelijkheden wordt gelijk aan voorgaande jaren een voordeel op leerlingenvervoer gerealiseerd.

3D Sociaal Domein: Jeugdzorg / Wmo begeleiding en beschermd wonen

Met ingang van 2015 heeft de gemeente Maastricht belangrijke verantwoordelijkheden gekregen op de gebieden Wmo, jeugd en participatie, de 3-decentralisaties. Op basis van de realisatiecijfers 2015 kunnen we in het algemeen concluderen dat de transitie qua uitvoering zonder zware incidenten is verlopen en nagenoeg binnen de beschikbare budgetten 2015 is gebleven.

In het 2e jaar van de uitvoering van de 3-decentralisaties wordt de transformatie van het sociaal domein voortgezet. Met de monitoring 3-decentralisaties wordt het transformatieproces, zowel financieel als inhoudelijk bewaakt. Zoals bekend gaan de decentralisaties gepaard met grote rijksbezuinigingen. Voor Maastricht betekent dat in 2016 een afname in de rijksbijdrage voor 3-decentralisaties van circa € 8 mln. ten opzichte van 2015. Ook voor de jaren na 2016 zien we op dit moment een verdere afname van de rijksmiddelen. Op basis van de realisatiecijfers over de eerste zes maanden inzake ingezette zorg is een prognose gemaakt voor het jaar 2016. Op basis van de geprognosticeerde zorgbehoefte en de geraamde uitvoeringskosten, kan worden aangegeven dat er sprake is van een geprognosticeerde budgetoverschrijding van € 4,1 mln. (Jeugdzorg) en € 7,4 mln. (WMO begeleiding en beschermd wonen). In het kader van monitoring 3-decentralisaties zijn op 18 oktober zowel de financiën als de inhoud besproken met de raad in de stadsronde.

Het college heeft in september 2016 de bestuursopdracht uitgevaardigd om inkomsten en uitgaven in het sociale domein beter in balans te brengen als antwoord op de tekorten in het sociaal domein die een serieuze bedreiging vormen voor ons solide beleid. Bij de kaderbrief 2017 volgen op basis van een gedegen analyse voorstellen die moeten leiden tot keuzes voor substantiële, structurele besparingen dan wel bijstelling van het beleid.

Afkoop aanpassing spooroverwegen ProRail

Binnen het project Noorderbrug-trace is de goederenlijn Lanaken-Maastricht gelegen welke onderdeel is van het hoofdspoorwegennet. In deze goederenlijn wordt de spoorwegovergang Bosscherweg aangepast en een nieuwe overgang Bedrijventerrein op het Sappi terrein gerealiseerd. De kosten hiervan worden gedekt binnen dit project.

De kosten van de onderhoudswerkzaamheden die in de toekomst door ProRail worden uitgevoerd voor deze nieuwe c.q. aangepaste overgangen worden door ProRail in rekening gebracht bij de beheerder zijnde de Gemeente Maastricht. Aan deze verrekening ligt een ministerieel besluit ten grondslag.

Afwikkeling voorgaande jaren

Dit betreft de afwikkeling van diversen "nog te betalen"posten betrekking hebbend op voorgaande jaren (o.a. afwikkeling STEPS 2014-2015, Gezond in de stad 2015, bijdrage heuvelland transformatie sociaal, afrekening ESF subsidie Jeugdwerkloosheid).

Besparing GR's

De geraamde besparing op de brandweer is nog niet gerealiseerd.

Binnen/Buitensport

Kortheidshalve wordt verwezen naar Kaderbrief 2016.

Zwembad

Kortheidshalve wordt verwezen naar Kaderbrief 2016.

Brandweer

Betreft de afrekening 2015 minus de prijscompensatie 2016.

Extra kosten legalisatieverzoeken

Door de stijging van het aantal omgevingsvergunningen stijgt ook de benodigde capaciteit voor het registreren, afhandelen van en toezicht houden op de vergunningen. Hiervoor wordt extern personeel ingezet.

Invulling Incidentele dekking

In de begroting 2016 stond nog een in te vullen post 'incidentele dekking'. Dit restant moet nog worden ingevuld. Daarnaast is de reserve Incidentele dekking ad € 0,9 mln. in het resultaat rekening 2015 meegenomen, in eerste instantie zou deze worden ingezet voor de incidentele dekking 2016.

Inkoopvoordelen SSC-ZL

Zoals in de Memorie van antwoord bij begroting SSCZL 2017 opgenomen bedraagt het voordelig resultaat van de inkoop via SSC-ZL voor 2016 € 271.000,-.

Saldo risicobuffer en post onvoorzien

Risicobuffer en post onvoorzien		
Beschikbaar budget risicobuffer/onvoorzien		1,8 V
WSW		0,1 V
Verwacht tekort MTB 2016		1,1 N
Stormschade/wateroverlast		0,2 N
Gerechtskosten procedure zwembad		0,4 N
Noodopvang		0,1 N
Totaal		0,1 V

Bedragen * € 1,0 mln. (V of N = voordeel of nadeel ten opzichte van de programmabegroting 2016)

Openbare Ruimte

Het voordeel wordt gerealiseerd op de producten Groenvoorzieningen (€ 0,2 mln. V), Verhardingen (€ 0,1 mln. V) en Civiele Kunstwerken (€ 0,1 mln. N).

RUD

De RUD-ZL sluit het boekjaar 2015 af met een voordelig resultaat van € 1,43 mln. Voor Maastricht betekent dit ca. € 135.000. Inmiddels is ook bekend dat over het jaar 2016 ook een voordelig resultaat zal

worden behaald. Het DB van de RUD is voornemens het gedeelte van de te besparen overhead te verrekenen met de bijdrage van het 4e kwartaal 2016. Dit levert de gemeente een incidenteel voordeel op van ca. €60.000. Een en ander moet wel nog worden besloten door het AB van de RUDZL

Schoon

Een voordelig resultaat wordt behaald op de deelproducten plaagdierenbestrijding, graffiti , verwerkingskosten en zwerfafval.

Openbare Verlichting

Het verwacht voordelig resultaat openbare verlichting ad € 253.000 betreft een samengesteld resultaat. Tengevolge van lagere energielasten (effecten verduurzaming openbare verlichting en de huidige lage energietarieven) alsmede minder aansluitingen is er een voordelig resultaat te verwachten van € 75.000. Voorts is er een voordeel op verlichting monumenten ad € 68.000 tengevolge het achterblijven van investeringen. Tenslotte is er nog een verwacht voordelig resultaat "schade openbare verlichting" ad € 110.000 als gevolg van minder (schade) aanrijdingen.

Verkoop Bonnefantencollege

De verkoop van het Bonnefantencollege is definitief geworden. De kopende partij kan zich niet meer beroepen op de ontbindende verkoopvoorwaarden. De boekwaarde van het pand is in 2015 reeds afgeboekt en levert hiermee een boekwinst van € 658.000 op.

Vastgoed en (grondexploitatie)projecten

Verwacht resultaat op vastgoed en (grondexploitatie)projecten		
Afwaardering Florijnruwe		0,2 N
Onbebouwd onroerend goed verkoop gronden *)		1,9 V
Onbebouwd onroerend goed exploitatie		0,0 N
Bebouwd onroerend goed verkoop panden		0,9 V
Bebouwd onroerend goed exploitatie		0,3 N
Sloop Banka		pm
Begeleidingskosten (COA) Fr. De Veyestraat 4-6		0,1 N
Afwaardering Francois de Veyestraat (incl. begeleiding) **)		1,4 N
Totaal		0,8 V

Bedragen * € 1,0 mln. (V of N = voordeel of nadeel ten opzichte van de programmabegroting 2016)

*) Deze post is positief door omzetting van erfpacht in eigendom.

**) Zoals reeds gedeeld ten tijde afwaardering Francois de Veyestraat 4-6 (marap 2015) kenmerkt ook het naastgelegen object Francois de Veyestraat 9 zich door een hoge boekwaarde (€ 2,2 mln.) en inherent hieraan hoge kostprijs huur. Het object draagt hiermee dan ook structureel bij aan het negatieve reguliere resultaat bebouwd onroerend goed. Teneinde hier een verbetering in te brengen is een businesscase gemaakt en gekeken naar de mogelijkheden van het pand (huurders, onderhoudstoestand etc). Gebleken is dat kostprijsdekkende verhuring geen mogelijkheid is. Voorgaande tezamen met de fors lagere WOZ waarde ad € 0,8 mln. zorgen voor een afwaardering van € 1,4 mln..

Huisvestingskosten

Het tekort op de huisvestingskosten betreft de huurdering Randwyck € 0,2 mln.

Apparaatskosten

Verwacht tekort apparaatskosten		
Voormalig personeel		1,7 V
Gemeentebrede frictiekosten		0,3 N
Diversen		0,1 N
Totaal		1,3 V

Bedragen * € 1,0 mln. (V of N = voordeel of nadeel ten opzichte van de programmabegroting 2016)

3.2.2 Incidentele dekking

In de begroting 2017 is opgenomen dat voor de dekking van het verwachte tekort eerst wordt gezocht binnen de programma's waar ook de overschrijdingen zijn ontstaan. Vervolgens wordt gezocht naar technische maatregelen om tenslotte naar de overige reserves en voorzieningen te kijken. Hieronder volgt per onderdeel een toelichting.

Nulsturing

Het DT heeft bij het uitvoeringsbeeld 2016 bij begroting 2017 de managers van de organisatieonderdelen opdracht gegeven de tekorten op te lossen binnen de programma's waar ook de overschrijdingen ontstaan.

De voorstellen van het management zijn verwerkt in de maraps van de organisatieonderdelen waardoor het resultaat netto met € 0,5 mln. verbetert ten opzichte van het uitvoeringsbeeld (o.a. door vrijval nog te betalen posten Sociaal van € 0,9 mln.). Ook enkele reserves sociaal worden ingezet. Deze worden toegelicht onder de beleidsreserves en zijn nog niet verwerkt in het resultaat.

Technische maatregelen

De technische maatregelen kunnen worden gebruikt als dekking doordat de vernieuwing BBV voorschrijft dat maatschappelijke investeringen dienen te worden geactiveerd met ingang van 2017. We stellen voor deze systematiek ook al in 2016 toe te passen. Hierdoor kunnen enkele reserves, die zouden worden gebruikt om investeringen te betalen vrijvallen. Dit betekent wel dat extra kapitaalslasten naar de toekomst worden verschoven. Na een hernieuwde doorrekening van de begroting moet blijken of structurele maatregelen hiervoor moeten worden genomen. Het betreft o.a. het Cofinancieringsfonds en WOP Noord-Oost. Daarnaast kan voor 2016 en 2017 het frictiebudget voor efficiency vrijvallen en een subsidiebedrag afkomstig uit een nabetaling aan de gemeente Maastricht vanuit de nog resterende middelen van het Interreg IIIB-programma (periode 2000-2006).

Vrijval voorzieningen

Een nieuwe actuariële berekening van Loyalis heeft aangegeven dat een deel van de pensioenvoorziening voor gewezen wethouders kan vrijvallen.

Door de planning van het groot onderhoud infrastructurele elementen en walmuren/vestingwerken af te stemmen op de liquiditeitsplanning (betaalmoment) kan incidenteel een bedrag ingezet worden ter dekking van het gemeentebrede tekort.

Vrijval reserves productiemiddelen

De organisatieonderdelen hebben de reserves productiemiddelen in meerjarenperspectief geactualiseerd en hieruit blijkt dat hieruit € 3,4 mln. kan vrijvallen. Het betreft onder andere de voorziening VRI's, openbare verlichting en milieuperrons. Ook de teveel geraamde opstartkosten SSC-ZL kunnen vrijvallen.

Vrijval beleidsreserves

Vrijval beleidsreserves (x € 1mln.)	
Unilocatie Leeuwenborgh	0,07 V
Verkiezingen	0,20 V
ISV	0,50 V
Reserve aanloopstraten	0,10 V
Algemene uitkering (AU) reserveringen	0,61 V
Innovatieopdracht samenleving	0,30 V
Decentralisaties sociaal domein	1,00 V
Totaal	2,78 V

Bedragen * € 1,0 mln. (V of N = voordeel of nadeel ten opzichte van de programmabegroting 2016)

Toelichting Unilocatie Leeuwenborgh

De reserve Unilocatie Leeuwenborgh had na de realisatie reeds kunnen vrijvallen.

Toelichting Verkiezingen

Bij de ramingen van de stortingen voor de reserve Verkiezingen werd rekening gehouden met 4 verkiezingen/referenda in vier jaren. In de praktijk komen referenda maar beperkt voor.

Toelichting ISV

In de periode 2000 tot en met 2009 ontving de gemeente rijksmiddelen op grond van de wet Stedelijke Vernieuwing, de zogenaamde ISV-middelen (Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing). Over de inzet van de middelen en de te realiseren prestaties werden met het Rijk afspraken gemaakt. Naast de rijksmiddelen stelde de Raad ook gemeentelijke middelen beschikbaar. Tot en met 2014 zijn de niet bestede middelen voor stedelijke vernieuwing, zowel de rijksmiddelen als de gemeentelijke gelden, gestort in diverse voorzieningen (ISV 2000-2004, ISV 2005-2009, ISV Bodem en ISV Fysiek). Omdat de noodzaak tot verantwoording aan het Rijk is komen te vervallen en vanwege integrale weging en sturing op het 'Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing' zijn de afzonderlijke onderdelen losgelaten en samengevoegd in één voorziening Stedelijk vernieuwingsbudget.

Bij de jaarrekening 2015 zijn de voorgenomen toepassingen in beeld gebracht. Gezien de grote gemeentebrede financiële opgave is ook de voorziening ISV getoetst op hardheid van de verplichtingen. Dit betekent dat vanuit dat uitgangspunt incidenteel € 0,5 mln. kan worden ingezet.

Toelichting Reserve aanloopstraten

De bestemmingsreserve betreft de dekking van de (vervolg)aanpak kwaliteitsverbetering Aanloopstraten. De incidentele vrijval van € 0,1 mln. uit deze reserve kan omdat er sprake is van onderuitputting van het beschikbare budget voor 2016. De onderuitputting is ontstaan door vertraging in de uitvoering van een aantal projecten zoals herinrichting van de kruisingen Pieterstraat, Witmakersstraat en Stenenbrug, alsmede de mogelijke aanpassingen van de Witmakerstraat en Bredestraat.

Toelichting Algemene Uitkering reserveringen

Binnen de algemene uitkering hebben er diverse kleinere mutaties plaatsgevonden. Deze waren vooralsnog gereserveerd bij de Algemene Dienst met het doel deze later toe te voegen aan de bijbehorende inhoudelijke budgetten. Vanwege de zoektocht naar incidentele dekking wordt voorgesteld dit bedrag gedeeltelijk hiervoor te gebruiken.

Toelichting Innovatieopdracht samenleving

Bij de kaderbrief 2011 en de innovatieopdracht Welzijn en Zorg van mei 2011 is besloten om financiële voordelen, die in aanloop naar het realiseren van de taakstelling geboekt worden, te gebruiken voor de frictiekosten en voor de kosten van ontwikkeling van alternatieve werkwijzen. Mede gezien het uitgangspunt dat eerst wordt gezocht binnen de programma's waar ook de overschrijdingen zijn ontstaan is kritisch gekeken naar de mogelijkheden van een eventuele incidentele vrijval uit deze reserve. Deze vrijval is gebaseerd op de actuele inschatting van de te verwachte kosten van de hierboven genoemde posten.

Toelichting Decentralisaties sociaal domein

Bij de jaarrekening 2012 is deze reserve ingesteld. Deze heeft tot doel de transformatie in het sociale domein te bekostigen. Na inwerkingtreding van de 3-D's is gezocht naar aanvullende transformatiemogelijkheden. Daarvoor zijn de innovatiebudgetten Jeugd en WMO ingesteld en het SIF voor de samenhang. De transformatie is reeds in gang gezet en zal de komende jaren worden voortgezet. Mede gezien het uitgangspunt dat eerst wordt gezocht binnen de programma's waar ook de overschrijdingen zijn ontstaan is kritisch gekeken naar de mogelijkheden van een eventuele incidentele vrijval uit deze reserve.

Vrijval bedrijfsreserves / algemene reserve

Vrijval bedrijfsreserves / algemene reserve (x € 1 mln.)	
Bedrijfsreserve / algemene reserve	1,93 V
Totaal	1,93 V

*Bedragen * € 1,0 mln. (V of N = voordeel of nadeel ten opzichte van de programmabegroting 2016)*

Het directieteam ziet mogelijkheden om 15% van de reserves vrij te laten vallen. Het voorstel is deze alleen in te zetten voor zover er geen sprake is van verplichtingen of besluiten. Daarbij is het voorstel de stand van de reserves te "bevriezen" in zoverre dat bestedingsvoorstellen aan het DT worden voorgelegd. De algemene reserve dient als achtervang voor een eventueel resterend tekort na inzet van de bedrijfsreserves.

Totaaloverzicht incidentele dekking

Incidentele dekking (x € 1mln.)	
Technische maatregelen	7,82 V
Vrijval voorzieningen	0,37 V
Vrijval reserves productiemiddelen	3,40 V
Vrijval beleidsreserves	2,78 V
Vrijval bedrijfsreserves/algemene reserve	1,93 V
Totaal	16,30 V

Stand van zaken efficiencytaakstelling

Jaarlijks wordt bij marap en jaarrekening gerapporteerd over de te behalen efficiencytaakstelling ("hetzelfde doen – in kwantiteit en kwaliteit – met minder middelen"). De totale efficiencytaakstelling 2016 bedraagt € 10,6 mln. Per 1 september blijkt dat de efficiencytaakstelling 2016 geheel wordt gerealiseerd.

4 Risico's

De risicobuffer is bedoeld voor de risico's waarvan de financiële consequenties nog niet (volledig) in de begroting 2016 zijn verwerkt. In deze paragraaf vindt u de nieuwe risico's ten opzichte van de begroting. Indien aan de orde of mogelijk zijn de risico's gekwantificeerd.

Risico's in de begroting 2016 zijn:

1. Risico's in het gemeentefonds
2. Decentralisatie rijkstaken (integratie-uitkeringen Sociaal Domein)
3. Decentralisatie-uitkering Bodemsanering
4. Stedelijke programmering
5. Verbonden partijen
6. Risico's cofinanciering
7. Open einde-regelingen
8. Binnen- en buitensportaccommodaties
9. Inkomsten product parkeren
10. Geusseltbad/combinatiegebouw
11. Tram Vlaanderen Maastricht
12. Fiscale risico's
13. Eigen risico claims
14. Herziening verslaggevingsregels rondom grondexploitaties

Daarnaast worden de navolgende aanvullende risico's of actualisatie van bestaande risico's gemeld.

Onderhoud zwembad Geusselt

Recentelijk is een einde gekomen aan de langslpende juridische procedure tussen aannemer en de gemeente Maastricht. Momenteel wordt onderzocht in hoeverre de bij oplevering geconstateerde (niet te herstellen) bouwtechnische mankementen een risico vormen voor onderhoud (zowel inhoudelijk als financieel).

Open einde-regelingen

De gemeente Maastricht kent een aantal regelingen met een zogenaamd openeind karakter (onder andere leerlingenvervoer, Wmo, bijzondere bijstand, armoedebeleid, Jeugdzorg, Veilig thuis). Op een openeind regeling kan altijd een beroep worden gedaan als de aanvrager aan de regels voldoet. De hoogte van de budgetten kan dan geen reden zijn tot weigering van de aanvraag. Behalve door dit openeind karakter lopen de financiële risico's van vooral armoedebeleid verder op door een aantal redenen:

- Stijgende kosten bewindvoering;
- Stijgende kosten aanvullende bijstand minderjarige statushouders;
- Verlaging drempel aanvragen tegemoetkomingen armoedebeleid;
- Stijgend gebruik gemeentelijke regelingen armoedebeleid incl . kwijtschelding;
- Innovatie/uitbreiding actieplan armoede gemeente.

Hierdoor zal dit tekort blijven toenemen.

Aanpak vluchtelingen

Op 22 maart heeft het college De Uitvoeringsopgave opvang vluchtelingen vastgesteld en middels een Raadsinformatiebrief aan de Raad gepresenteerd. In het licht van Maastricht als internationale kennisstad en gastrijke stad neemt het college de uitdaging van de opvang van vluchtelingen aan. Daarin wordt vorm gegeven aan de opgave voor asielopvang in de vorm van een AZC en aanvullende opvang maar ook aan de opgave voor de huisvesting van statushouders en alle randvoorwaarden die hiervoor noodzakelijk zijn. In maart 2016 werd er reeds op grond van het bestuursakkoord tussen VNG en ministerie een eerste berekening gemaakt. De belasting voor gemeente en betrokken partijen die in maart werd ingeschat is in de loop van de periode te laag gebleken. Er moet meer inzet gepleegd worden om het totale dossier op orde te brengen en te houden. Daarnaast blijken er nu meer randvoorwaarden noodzakelijk te zijn zoals

bijvoorbeeld ten aanzien van de huisvesting van Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV'ers). Deze doelgroep telt vanaf 18 jaar mee voor de taakstelling en moet dus door de gemeente wettelijk verplicht gehuisvest worden. Echter de woningvoorraad voor deze doelgroep is moeilijk te vinden en de doelgroep vraagt voor een deel meer ondersteuning dan ingeschat. Dit vraagt om nieuwe onorthodoxe oplossingen om te kunnen voldoen aan de verplichting. Ook andere gemeenten hebben dit reeds gesignaleerd en aangeven bij het ministerie. Echter in de tussentijd moet er voor ieder 18 jarige binnen 3 maanden een passende oplossing gevonden worden. Op dit moment kan nog niet de volledige omvang van dit risico worden weergegeven; dit zal I bij de jaarrekening 2016 plaatsvinden.